

Johtajaveljekset kalassa. Esko (vas.), Ensio ja Risto Rapala kalareissulla.

Lauri Rapalan vuoleskelemista vaapuista alkoi yhtiön taru.

Euroopan hullu vuosi

Kapina Ranskassa toukokuussa, Tsekkoslovakian miehitys etc.

RAPALA OY

Rapala on yksi Suomen sodanjälkeisen ajan nopeimmin nousseita yrityksiä. Varsinkin sen saavuttama menestys ja asema viejänä etsii vertaistaan. Tällä hetkellä ulkomaankaupan osuus tuotannosta on huikeat 98 prosenttia.

Rapalan historia lähtee liikkeelle vuodesta 1936, jolloin Lauri Rapala vuoleskeli ensimmäiset vaaput. Väliin tuli sota ja viisi vuotta rintamalla. Kotiin palanneen Laurin oli hankittava perheen elanto jostakin. Kalastuksesta tuli elinkeino, joka potkaisi alkuun Rapalan käsitteeksi muodostuneen vaapputeollisuuden.

Teollinen tuotanto toiminimellä Lauri Rapala alkoi 1949. Työntekijöinä oli aluksi oma perhe. Naapureita tuli mukaan vähitellen.

Laurin pojat Ensio, Risto ja Esko tulivat osakkaina mukaan yritykseen 1957, jolloin yritysmuodoksi vaihdettiin avoin yhtiö, josta edelleen Rapala Oy vuonna 1975.

Ensimmäinen vientierä lähti Ruotsiin 1955. Amerikan suuret markkinat avautuivat itsestään. Maine oli vähitellen kiirinyt pienen Suomen tasokkaasta vaapputehtaasta. 1959 tuli kirje Ron Weberiltä. Hän tiedusteli mahdollisuutta saada yksinoikeus Rapalan tuotteiden myyntiin.

Siitä alkoi räjähdysmäinen kasvu. Kymmenen työntekijän yritys oli tuotantokapasiteetiltaan vaikeuksissa. Vuosivauhti oli kymmenen tuhatta vaappua. Amerikkalaiset olisivat pystyneet myymään 500 000.

Amerikassa Rapalan tuotteista tapeltiin. Niitä vuokrattiin hyvään vuorokausihintaan.

Tuotantoa oli pakko lisätä. 1960 oli kivuttu 100 000:n kappaleen vuosituotantoon. Neljä vuotta myöhemmin 800 000:aan.

Valtakunnallisen yrittäjäpalkinnon saantivuonna 1968 Rapala työllisti jo 120 henkilöä. Vuosivauhti oli kohonnut 1,5 miljoonaan kappaleeseen. Sekään ei vielä riittänyt, vaan vauhdin täytyi kiihtyä. 1969 tuli Tasavallan Presidentin Vientipalkinto. Satakuusikymmentä työntekijää tuotti jo 2,2 miljoonaa vaappua vuodessa.

Vuonna 1968 Rapala Oy työllistää noin 375 henkilöä vaapputeollisuudessa. Tuotanto on 10 miljoonaa kappaletta vuodessa.

Valtaosa työntekijöistä työskentelee tehtaalla Asikkalan Vääksyssä. Joukossa on myös kotityöntekijöitä.

– Kotiäidit ovat kiinnostuneita tekemään töitä kotona. Se sopiikin hyvin tämäntyyppiseen tuotantoon. Usein koko perhe ottaa osaa vaihteittain tehtävään työhön, sanoo yhtiön toimitusjohtaja Ensio Rapala.

– Toimimme jälleenmyyjäperiaatteella. Jokaisella liikekumppanillamme on hallussa yksinoikeus omalla alueellaan luoda oma verkostonsa. Tuotteita menee kahdeksaankymmeneen eri maahan. Tuskin maapalolla on sellaista kolkkaa, jossa meidän vaappuamme ei käytetä, Rapala toteaa tyytyväisenä.

Rapala on keskittynyt vaappujen tuotantoon. Se hallitsee tuotteellaan koko maailman markkinoista 50:llä prosentilla. Vastaavaan lukuun ei moni suomalainen yritys pääse.

Rapalan tuoteperheen kehitystä. Ensimmäinen waappu vuodelta 1936 edessä oikealla.

Tuotannossa olevat pilkit ja metalliset uistimet eivät ole merkittäviä tuotannollisesti.

Ollakseen lähellä kuluttajia Rapala on perustanut Irlantiin 40 henkilöä työllistävän tytäryhtiön.

Konserni on muutenkin laajentunut. Kolmen vuoden aikana ovat tuotantoon tulleet Matkaaja-asuntovaunut ja Flipperi-moottoriveneet. Koko konsernin työntekijämäärä on noin 700.